

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DIȘESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secția II: Direcțiunea C. F. R. cu Alex. Grigorescu (Despăgubiri civile.— Inculpat. — Achitare sau absolvire. — Tribunale corecționale.— Influența penalului asupra civilului).— Observație de S. R.*

Curtea de apel din București, secția IV: Căpitan Gh. Prohib cu N. Atanasiu (Chirii.— Conrațe în vigoare la promulgarea legii măsurilor excepționale.— Prelungire de drept).

Curtea de apel din București, secția IV: Tamar Lazăr cu Lazăr Tulbure (Chirii.— Legea excepțională.— Dacă se aplică contractelor încheiate anterior datei de 1 Martie 1913).

Curtea de apel din București, secția IV: Adolf Goldstein cu H. Steinberg (Chirii.— Contracte încheiate anterior lui 1 Martie 1913.— Dacă intră în prevederile legii excepționale).

Banchetul d-lui profesor D. Alexandrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNEA II

Audiența dela 26 Aprilie 1916

Președinta d-lui V. Râmniceanu, președinte

Direcțiunea C. F. R. cu Alex. Grigorescu

DESPĂGUBIRI CIVILE. — INCULPAT. — ACHITARE SAU ABSOLVIRE. — TRIBUNALE CORECȚIONALE.— INFLUENȚA PENALULUI ASUPRA CIVILULUI.— ART. 11 PR. PENALĂ.

Tribunalele corecționale nu au dreptul a sta-tuă asupra despăgubirilor civile, în cazul când inculpatul a fost achitat sau absolvit.

Dacă hotărîrea de achitare sau absolvire a inculpatului are în civil autoritatea lucrului judecat și, prin urmare, închide părții civile orice drum de judecată înaintea tribunalelor civile, așa cum se exprimă art. 11 pr. pen., legiuitorul, prin acest articol, alineatul ultim, nu a înțeles altceva decât că judecătorul civil nu se poate pune în opoziție cu faptele declarate constante de judecătorul pe-

nal, dar că nimic nu se opune ca judecătorul civil să admită o cerere de despăgubiri făcută contra individului achitat sau absolvit, și care cerere ar rezultă din faptele cari servesc de bază urmării penale, căci în acest caz faptele imputate inculpatului nu mai constituie decât un simplu delict civil sau quasi-delict, în sensul art. 998 urm. c. civ., responsabilitatea penală neputând fi confundată cu cea civilă.

No. 927.— Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Direcțiunea generală a Căilor ferate române, contra sentinței tribunalului Argeș secția II, No. 2260 din 1915, în proces cu Alex. Giurescu.

S'a ascultat d-l procuror Fr. Papp, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Exces de putere și violarea art. 11 pr. pen. În mod greșit tribunalul hotărăște că, în caz de absolvire, instanța penală nu mai e competentă a se pronunța asupra despăgubirilor civile. Această soluție e bună pentru cazul de achitare, când legea prevede expres că partea civilă nu mai poate pune concluzii pentru daune, nici în instanța penală, nici printr'o deosebită acțiune pe cale civilă; dar art. 11 pr. pen. dă aceeași soluție atât pentru condamnare, cât și pentru absolvire, permițând părții vătămate de a exercită acțiunea sa privată înaintea tribunalului civil, dar numai când nu a luat concluzii în instanța penală, aceasta din urmă având cădere să se pronunțe asupra daunelor, când sunt cerute, atât în caz de condamnare, cât și în caz de absolvire; soluția e fără discuție admisă pentru cazul de condamnare, iar indentitatea de text face această soluție obligatorie și pentru cazul de absolvire, când legea nu mai permite a se exercită acțiunea privată în mod deosebit atunci când partea a luat concluzii în instanța penală.

«A admite soluția tribunalului, este a refuză daunele cuvenite părții civile, pe motiv de incompetență, în instanța penală, și a-i refuză aceleași daune cerute printr'o acțiune privată în caz de absolvire, dacă partea vătămată a luat con-

cluzii în instanță penală; or, această soluție nu este dată de lege decât pentru cazul de achitare, pe care art. 11 îl deosebește de absolvire, punând aceasta din urmă pe aceeași linie cu condamnarea. Daunele fiind cerute în speță, iar tribunalul declarându-se incompetent a le acorda, a comis un exces de putere și a violat art. 11 pr. pen.»

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, Alexandru Grigorescu, fiind dat judecării pentru delictul de furt, prevăzut și pedepsit de art. 309 alin. 5 c. pen., judecătoria ocolului Curtea-de-Argeș, după ce mai întâi stabilește că faptul imputat nu cade în previziunile nici unui text din legea penală și absolvă pe inculpat, pedeațăparte, a obligat pe inculpat să plătească Direcției Căilor Ferate 315 lei despăgubiri civile; că, în apel, tribunalul a apărut pe inculpat de despăgubiri civile, pe motiv că, din moment ce judecătoria constatase că nu există o infracțiune la legea penală, ea nu mai eră copetentă să judece despăgubirile cerute de Direcție;

Considerând că, după dispozițiile art. 176 pr. pen., tribunalele corecționale sunt instituite a judeca în principal acțiunea publică și, în mod accesoriu, și reparațiunea daunelor ce ar rezultă din comiterea infracțiunii la legea penală; că, de aci rezultă că, dacă faptul imputat nu cade în prevederile legii penale, tribunalele corecționale nu mai pot să judece cererea de daune, de oarece, în asemenea caz, aceste tribunale nu mai au înaintea lor decât o acțiune civilă izolată de acțiunea publică, și care, prin urmare, după principiile competenței, aparține tribunalelor civile;

Considerând că, dacă legiuitorul ar fi voit să proroge competența instanțelor corecționale de a statua asupra daunelor, chiar când acele daune ar fi cauzate printr'un fapt ce nu cade în prevederile legii penale, s'ar fi exprimat în termeni pozitivi, cum a făcut prin art. 381 și 389 pr. pen. pentru curțile cu jurați;

Considerând că, din termenii generici ai art. 127 și 207 pr. pen., nu reese că s'ar fi prorogat copetența instanțelor corecționale, în ce privește cererea de daune a părții vătămate, ci numai că se prorogă competența acestor instanțe în favoarea inculpatului care, fiind apărut de pedeapsă, poate să ceară dela partea reclamantă daune cauzate prin străgănirea lui în judecată, pentru că legiuitorul a crezut că ar fi prea oneros de a constrânge un cetățean, dejă pe nedrep urmărit de o parte civilă, să se ducă să intenteze o acțiune civilă înaintea tribunalului domiciliului acestei părți, mai ales că tribunalul înaintea căruia se găsește este mai

în măsură ca oricare altul să apieceze caracterul plângerii și quantumul daunei;

Considerând că, nici din dispozițiunile art. 11 alin. ultim. pr. pen., nu rezultă pentru tribunalele corecționale dreptul de a statua asupra despăgubirilor cerute de partea civilă, în caz de achitarea sau absolvirea inculpatului;

Că, în adevăr, tribunalele de represiune au misiunea de a decide dacă inculpatul este autorul faptului, că constituind o infracțiune penală, dacă acest fapt îi este imputabil din punctul de vedere al legii penale și, în fine, dacă el prezintă caracterele cerute ca să motiveze aplicațiunea vreunei dispozițiuni din această lege;

Că, însă, aceste tribunale nu sunt chemate să statueze asupra faptelor considerate ca prezentând caracterele unui delict de drept civil, ori ale unui quasi-delict și considerate numai ca constituind o infracțiune la legea penală;

Că, după obiectul și natura instituirii acestor tribunale, hotărârile lor lasă intactă și întregă chestiunea de a se ști dacă într'o speță dată s'a comis sau nu un delict de drept civil sau un quasi-delict, ori dacă faptele puse în sarcina inculpatului îi sunt imputabile, sub raportul consecințelor civile ce s'ar pretinde că rezultă din ele;

Considerând că, de aci rezultă că, dacă hotărârea de achitare sau absolvirea inculpatului are în civil autoritatea lucrului judecat și, prin urmare, închide părții civile orice daune de judecată înaintea tribunalelor civile, așa cum exprimă art. 11 pr. pen., aceasta însă nu poate să fie luat în mod absolut, ci numai în acest sens că judecătorul civil sezisat de o acțiune în daune-interese, n'ar putea, fără să violeze această autoritate, să declare, contrariu cu hotărârea judecătorului de represiune, că infracțiunea penală a fost în realitate comisă, că individul achitat este culpabil de acea infracțiune, ori că, ceeace ar fi tot una, el a comis faptul material cu caracterele de materialitate pe care i-lă dăduse prevențiunea;

Că, cu alte cuvinte, legiuitorul, prin art. 11 alin. ultim pr. pen., n'a înțeles altceva decât că judecătorul civil nu se poate pune în opozițiune cu faptele declarate constante de judecătorul penal, nimic nu se opune însă ca judecătorul civil să admită o cerere de despăgubiri, făcută contra individului achitat sau absolvit și care cerere ar rezultă din faptele care servise de bază urmăririi penale, dar care nu mai sunt considerate

acum decât ca constituind un simplu delict de drept civil sau un quasi-delict, în sensul art. 998 și urm. c. civ., neputându-se confundă responsabilitatea penală cu cea civilă;

Că, dar, nici din art. 11 pr. pen., nu se poate deduce competența tribunalelor de reprimare de a statuă asupra despăgubirilor cerute de partea civilă în caz de achitarea ori absolvirea inculpatului și, prin urmare, motivul de casare este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Chestiunea prorogării competenței tribunalelor corecționale, în materie de despăgubiri civile, când inculpatul a fost achitat sau absolvit, este foarte controversată.

Doctrina și jurisprudența franceză admit în mod constant că tribunalele corecționale și de simplă poliție, nu mai pot judecă acțiunea civilă, dacă ele au achitat sau absolvit pe prevenit, căci competența lor, în privința acestei acțiuni, este mărginită numai în cazul când acțiunea civilă isvorăște din fapte prevăzute și pedepsite de legea penală, iar nu din orice faptă a omului (F. Hélie, *Tr. d'instruc. crim.*, III, 3940 și 4354; Boitard, *Leçons de droit crim.*, No. 678, p. 615; Garraud, *Précis de droit crim.*, 534, pag. 747; Cas. fr., *Pand. périod.*, 893. 1. 44).

Curtea noastră supremă consacără, după cum vedem, prin decizia ce publicăm azi, aceeași soluțiune, pe care a admis-o și altă dată, după câteva variațiuni, și chiar acum de curând, prin decizia No. 228 din 1 Februarie 1916 (V. *Dreptul* No. 29 a. c. In acelaș sens, D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 623, nota 3 și articolul său intitulat: «Tribunalele corecționale nu pot, la caz de achitare sau absolvirea inculpatului, să-l condamne la daune pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa, acest drept neaparținând decât Curților cu jurați», în *Dreptul* din 1898, No. 24; I. D. Filitti, *Dreptul* din 1897, No. 8, pag. 61; C. Botez, *Noul codice de ședință*, pag. 815).

Această soluțiune e însă criticată de d-l profesor I. Tanoviceanu, care, atât în Cursul său de procedură penală, cât și în articolele și adnotațiunile sale, susține părerea că nimic n'ar împedica pe tribunalele corecționale ca, achitând, să condamne pe achitat la despăgubiri civile.

În sprijinul acestei păreri, d-sa invoacă, pe lângă puternice motive de rațiune, și argumente de text, trase din deosebirea de expresiuni în art. 157 din procedură noastră penală, față de art. 207 corespunzător din codul instr. crim. franceze, cum și din dispoziția finală a art. 11 pr. pen., care lipsește în legea franceză (Vezi I. Tanoviceanu, *Curs de procedură civilă*, pg. 610, No. 974 urm., cum și articolul și observațiunile aceluiaș autor din *Curierul judiciar*, No. 38 din 1909 și No. 27 din 1916).

Ne folosim de această ocaziune spre a aminti că d-l C. G. Dissescu, fost ministru al justiției, care schițase un proiect de lege asupra modificărilor de adus actualului cod de procedură penală, prima controversă ce tăia prin acest proiect, eră în privința acordării daunelor-interese, în caz de achitare, în sensul că achitatul, ca și absolvitul, pot fi, în orice materie penală, condamnați la daune-interese. Acest proiect, trimis parchetelor generale spre a-i prezenta observațiunile lor în vederea unui proiect definitiv, nu a mai fost întocmit până azi.

S. R.

LEGEA MASURILOR EXCEPȚIONALE CU PRIVIRE LA CHIRII

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIUNEA IV.

Audiența dela 6 Maiu 1916

Președința d-lui Gr. M. Ciocârdia, președinte

Căpitan Gh. Prohib cu N. Atanasiu

CHIRII. — CONTRACTE ÎN VIGOARE LA PROMULGAREA LEGEI
MĂSURILOR EXCEPȚIONALE. — PRELUNGIRE DE DREPT.

Legea măsurilor excepționale din 1916, în scopul de a nu se mai îngreună mijloacele de traiu, a oprit, pedeoparte, sporirea chiriilor peste acelea constatate la 26 Octombrie 1915, iar pedealta, a prelungit de drept, până la un an după încheerea păcei, contractele ce se găseau în ființă la data promulgării legii (5 Aprilie 1916), care deci expirau la 23 Aprilie 1916.

Prin urmare, chiriașul al cărui contract expiră la această dată, are tot dreptul a cere să fie socotit ca chiriaș și după 23 Aprilie 1916, chiar dacă anterior, în neștiința legii care aveă să se efectueze, înștiințase pe proprietar că părăsește imobilul.

No. 102. — Admls apelul făcut de căpitan Gh. Pohrib, contra ordonanței prezidențiale No. 276 din 1916, a tribunalului Ilfov, s. I, pe care o reformează în totul și, prin consecință, respinge acțiunea intimatului în apel N. Atanasiu.

Au pledat: d-l avocat Cezar Ionescu, pentru apelant, în susținerea motivelor de apel; d-l avocat Popescu-Copuz, pentru intimat, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de căpitan Gh. Pohrib, contra ordonanței prezidențiale cu No. 276 din 1916 a tribunalului Ilfov s. I;

Având în vedere că, prin această ordonanță, s'a admis cererea de evacuare, făcută de N. Atanasiu, în contra apelantului de astăzi, pe ziua de 23 Aprilie 1916, iar prin apelul de față se tinde la infirmarea acestei ordonanțe și la respingerea acțiunii dela prima instanță;

Având în vedere concluziunile părților și declarațiunea făcută de apelant, în urma interogării de către Curte, că a comunicat, înainte de 5 Aprilie 1916, intimatului că se mută, pentru că acesta îi majorase chiria, iar că îndată după promulgarea legii, i-a notificat acestuia că înțelege a beneficia de lege, și deci rămâne în imobil pe aceeaș chirie;

Având în vedere că, apelantul se întemeiază pe dispozițiunile legii excepționale și cere a fi menținut

în imobil cu chiria dela 26 Octombrie 1915, iar intimatul se opune la aceasta, alegând că i s'a notificat înainte de lege, de chiriaș, părăsirea imobilului dela 23 Aprilie 1916 și deci nu mai putea rămâne apelan-tul ca chiriaș în imobilul său după acea dată;

Având în vedere că, este necontestat că legiuitorul excepțional, voină a pune stavilă dorinței de mult câștig a proprietarilor din chirii, a îngădit această sporire prin dispozițiunile legii excepționale, și anume, pedeparte, nepermițând sporul de chirii peste chiriile constatate ca existând la 26 Octombrie 1915, iar pedealta, ca urmare prelungind de drept contractele de închiriere care expirau după încheierea păcei;

Având în vedere că, față de această dispozițiune legală, apelantul Pohrib are tot dreptul de a cere să fie socotit ca chiriaș și după 23 Aprilie 1916, cum a și manifestat această dorință, prin scrisoarea din Aprilie 1916, chiar dacă anterior, în neștiința legii care aveă să se efectueze, înștiințase pe proprietar că părăsește imobilul, lucru care, prin expirarea contractului, nu eră ținut a face;

Considerând că, apelantul având dreptul, după legea excepțională, de a stă în imobil ca chiriaș și după 23 Aprilie 1916, cată a se vedeă dacă și-a îndeplinit obli-gațiunile cantractuale, în special dacă a plătit chiria;

Considerând că, după contractul dintre părți, chiri-așul urmă a plăti chiria trimestrial și cu o lună de zile înainte de expirarea fiecărui trimestru în care se vor află părțile, adică cu o lună înainte de expirarea tri-mistrului în curs;

Considerând că, apelantul dovedește, cu recipisa Casei de depuneri, din 20 Aprilie 1916, că a depus chiria pe trimestrul Aprilie, Mai, Iunie 1916, de 400 lei, la dispoziția proprietarului; deci, i-a plătit chiria acestuia, nu numai în termen conform contractului, dar chiar înainte de termenul din contract, adică îna-inte de 1 Iunie 1916, termen care coincide tocmai cu o lună de zile înainte de trimestrul Iulie;

Considerând că, faptul că apelantul a depus la Casa de depuneri, pe còmptul și la dispozițiunea propieta-rului, suma — fără o ofertă reală — nu schimbă solu-țiunea, întrucât, dacă proprietarul intimat nu voește a ridică recipisa depusă de apelant și care îi consacră dreptul a primi chiria dela Casa de depuneri, apelantul încă este în termen a-i face oferta reală, întrucât obli-gațiunea de plată încă n'a sosit și, deci, azi, din neplata

chiriei nu poate deduce un motiv legal de admiterea cererii de evacuare și, prin urmare, de respingere ca nefundat a apelului;

Că, față de cele ce preced, apelul de față urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Ef. Antonescu, admite apelul și respinge ca neîntemeiată acțiunea, etc.

Semnați: M. Ciocardia, D. Maxim, C. Opreseu, Ef. Antonescu.

Audiența dela 6 Maiu 1916

Președinta d-lui Gr. M. Ciocârdia, președinte

Tamar Lazăr cu Lazăr Tulbure

CHIRII.— LEGEA EXCEPȚIONALĂ. — DACĂ SE APLICĂ CON-TRACTELOR ÎNCHIEATE ANTERIOR DATEI DE 1 MARTIE 1913.

Legea axcepțională referitoare la chirii, se aplică numai contractelor încheiate după 1 Martie 1913, nu și celor încheiate anterior acestei date, întru-cât numai primele contracte au fost socotite ca influențate în prețul chiriilor de consecințele ex-cepționale ale războiului european.

Deci, un contract încheiat la 12 Octombrie 1912, pus în executare dela 26 Octombrie acelaș an, nu este prelungit de drept, pe baza legii excepțio-nale, după 26 Aprilie 1916, data expirării lui.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Tamar Lazăr, contra ordo-nanței presidențiale No. 265 din 1916 a tribunalului Ilfov, secția IV, cum și asupra cererei de intervenție, depusă de către Lazăr Tulbure, prin petiția înregistrată la No. 3102 din 1916;

Având în vedere că, prin citata ordonanță, s'a respins cererea de evacuare pe data de 23 Aprilie 1916, pe motiv că contractul de închiriere, pe baza căruia s'a pornit acțiunea de față, intră în cadrul dispozițiunilor art. 35 și urm. din legea excepțională din 5 Aprilie 1916 și, ca atare, chiriașul are dreptul de a rămâne în casă după 23 Aprilie 1916;

Având în vedere că, față cu contractele prezentate de părți, față de obiecțiunile lor, chestiunea de care depinde rezolvarea apelului de față este, dacă legea excepțională din 5 Aprilie 1916, prin dispozițiunile art. 35 și urm., se aplică și contractelor încheiate mai înainte de 1 Martie 1913, sau nu se aplică și acestora, în care caz, prelungirea lor peste 23 Aprilie 1916, nu poate aveă loc pe baza citatei legi;

Având în vedere că, din conținutul art. 35 din legea excepțională, care oprește sporirea chiriilor peste cele

constatate ca existente la 26 Octombrie 1915 și, ca efect, declară prelungite de drept, peste 26 Aprilie 1916, toate contractele ce existau în executare la 5 Aprilie, când s'a promulgat legea, reese că această dispozițiune se aplică numai contractelor de închiriere cari au dată posterioară lui 1 Martie 1913, nu și mai vechi;

Considerând că, rațiunea îngrădirii aplicării acestei legi numai la contractele încheiate dela 1 Martie 1913 încoace rezidă în faptul că numai dela această dată sporul de chirii a fost determinat și influențat și de faptul excepțional al ivirii evenimentelor rășboinice externe, producând o ureare normală a lor; că, această constatare făcându-se, legiuitorul s'a văzut nevoit ca, în mod excepțional, să ia măsurile edictate de art. 35 și urm., oprind, pedeoparte, sporul de chirii, iar pedealta, prelungind de drept contractele în curs la data promulgării legii, după 23 Aprilie 1916, până la un după încheierea păcei;

Considerând că, dacă această rațiune a existat pentru contractele cu data următoare lui 1 Martie 1913, ea a lip-sit cu desăvâșire pentru contractele anterior încheiate, al căror preț de închiriere legiuitorul l-a socotit ca normal crescut, ca urmare a împrejurărilor normale în care proprietatea urbană a evoluat;

Considerând că, în speță, contractul pe baza căruia se cere expulzarea având data de 12 Octombrie 1912, el nu intră în cadrul restrictiv al legii excepționale și, ca atare, prelungirea din această lege nu se aplică acestui contract, el rămânând sub imperiul convențiunei ce îl consacără, cum și a codului civil ce îl reglementează;

Considerând că, față de acestea, după contractul invocat, intimatul expirându-i termenul locațiunei la 23 Aprilie 1916, cată a părăsi imobilul la acea dată, legea din 5 Aprilie 1916 neprelungindu-i contractul său încheiat anterior datei de 1 Martie 1913;

Considerând că, obiecțiunea ridicată de intimat că i se aplică legea excepțională, deoarece, după contract, o parte a imobilului închiriat a luat executare dela 23 Aprilie 1913, deci sub perioada de timp pe care legiuitorul excepțional a îngrădit-o de nesporire de chirii și a garantat-o cu prelungirea de drept peste termenul în el cuprins, este nefondată, de oarece legiuitorul, vorbind în art. 35 de contracte care nu au dată mai veche de 1 Martie 1913, a înțeles data încheerii, perfectărei, ju-

ridic vorbind, a acestor contracte, nu de data când va începe executarea lor, căci dacă ar fi voit aceasta, nu ar fi spus că legea se aplică la contractele nu mai vechi decât cele cu data 1 Martie 1913, ci ar fi zis, nu mai vechi decât 23 Aprilie 1913, cuvinte cari ar fi însemnat că se referă la data când contractul se pune în executare, iar nu la data când s'a încheiat;

Față de toate aceste motive, redactate de d-l consilier Ef. Antonescu, atât intervențiunea făcută de Lazăr Tulbure, cât și apelul făcut de d-na Tamar Lazăr, ca tutoare legală, și deci acțiunea sa în evacuare, pornită înaintea primei instanțe, sunt fondate și cată ca această acțiune să fie admisă ca atare, ordonând evacuarea imobilului pe ziua de 23 Aprilie 1916, cu 151 lei cheltueli de judecată apreciate de Curte.

Semnați; M. Ciocârda, D. Maxim, C. Opreșcu,
Ef. Antonescu. Al. Nicolau.

Audiența dela 3 Mai 1916

Președinta d-lui Gr. M. Ciocârda, președinte

Adolf Goldstein cu H. Steinberg

CHIRII.— CONTRACTE ÎNCHEIATE ANTERIOR LUI 1 MARTIE 1913.— DACĂ INTRĂ ÎN PREVEDERILE LEGEI EXCEPȚIONALE.
ÎNCHIRIERI.— CONTRACTE CARE NU INTRĂ ÎN PREVEDERILE LEGEI EXCEPȚIONALE.— ACȚIUNE ÎN EVACUARE.

1° Contractele încheiate înainte de 1 Martie 1913 și puse în executare anterior legii excepționale din 5 Aprilie 1916, nu intră în prevederile acestei legi și deci nu sunt prelungite de drept după data expirării lor de 23 Aprilie 1916.

2° Dacă contractul de închiriere nu intră în prevederile legii excepționale, atunci chiriașul nu are acțiune în evacuare contra subchiriașului, care ar deține imobilul după 23 Aprilie 1916, acest drept îl are numai proprietarul, căruia urmează a i se opune sau nu prelungirea contractului în baza legii excepționale.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Adolf Goldstein, în contra, ordonanței presidențiale cu No. 302 din 1916, a tribunalului Ilfov, secția IV;

Având în vedere că, prin această ordonanță, s'a admis acțiunea în evacuare, formulată de H. Steinberg, în contra apelantului de astăzi;

Având în vedere că, apelantul, prin concluziunile sale, tinde a i se admile apelul, pe motiv că intimatul nu aveă calitatea de a porni acțiunea de față, întrucât

contractul principal dintre dânsul, ca prim chiriaș, și proprietar, expirase la 23 Aprilie 1916 și nu erà în cazul de a fi prelungit, întrucât erà încheiat anterior lui 1 Martie 1913, totuș intimatul s'a crezut în drept a cere evacuarea părții din imobilul ocupat de apelant prin contractul de sub închiriere până la 23 Aprilie 1916, și prelungit prin efectul legii, întrucât a socotit că este în patrimoniul său exercițiul acestei acțiuni;

Având în vedere că este necontestat, în fapt, că primul contract de închiriere dintre proprietarii: moștenitorii defunctului Ioan Fieschi și intimatul H. Steinberg, prin care îi închiriau imobilul din str. Șelari No. 7, expiră de drept la 23 Aprilie 1916 și nu intră în categoria acelor care erau de drept prelungite prin efectul legii excepționale, ca unul ce fusese încheiat anterior lui 1 Martie 1913;

Având în vedere că, din moment ce contractul prim de închiriere dintre proprietarii Fieschi și chiriașul Steinberg, intimatul de azi, nu intră în categoria celor prelungite prin efectul legii excepționale, orice drepturi derivatoare din acel contract în favoarea intimatului în contra chiriașului apelant, au încetat de drept la 23 Aprilie 1916, în cât dânsul nu mai aveà calitatea de a porni acțiunea de față în evacuare;

Că, dacă în contra apelantului, ca deținător al unei părți din imobil, proprietarii Fieschi ar aveà vre-o pretențiune de formulat, aceștia singuri sunt în drept a o formulă în justiție, cu care ocaziune s'ar vidă și chestiunea dacă în acest caz intimatul intră sau nu în categoria acaparatorilor de imobile, prevăzute de art. 38 din legea măsurilor excepționale, și dacă deci contractul cu proprietarii, isbit de nulitate de lege, a mai persistat, cum și dacă contractul de subînchiriere dintre intimat și apelant mai continuà sau nu, până atunci acțiunea de față este pornită de o persoană fără calitate, apelul deci al lui Goldstein este fundat și cată să fie admis.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Ef. Antonescu, admite apelul și respinge acțiunea în evacuare.

Semnați: M. Ciocărdia, D. Maxim, C. Oprescu,
Ef. Antonescu, Al. Nicolau.

Banchetul d-lui profesor D. Alexandresco

Duminea trecută, 29 Maiu, a avut loc, la orele 9 seara, în marea sală de marmoră a hotelului Boulevard, banchetul dat în onoarea d-lui D. Alexandresco, cu prilejul terminării

monumentalei sale opere: *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român.*

Acest banchet, prezidat de d-l Al. Constantinescu, ministrul agriculturii și domeniilor, în calitatea sa de președinte al cercului avocaților, a fost o adevărată sărbătoare a muncii și științei. Ea a fost onorată, precum se cuveneà, de prezența d-lui I. G. Duca, ministrul instrucțiunii publice, mare maestru al Universităților române, luând parte pe lângă reprezentelor două facultăți juridice din București și Iași, un mare număr de magistrați și avocați din toată țara. În această numeroasă asistență, am putut remarcă pe d-nii: Athanasiu, rectorul Universității din București; I. Tanoviceanu, C. G. Disseseu, I. Th. Burađa, Ath. Gheorghiu, Barbu Păltineanu, Em. Antonescu, S. Longinescu, V. Athanasovici, V. Tătaru, C. Busdugan, M. Balș, Ef. Antonescu, Titu Frumușanu, I. Th. Florescu, Dem. Negulescu, Paul Negulescu, G. Meitani, N. Mitescu, N. Titulescu, Virgil Arion, G. Mironescu, Iulian Theodoreseu, C. Tabacovici, P. Dragomirescu, Dr. Creangă, Em. Dan, X. Andronescu, A. Peretz, Gr. Dimitrescu, Andrei Rădulescu, Dr. Minovici, C. Hamangiu, L. Trancu-Iași, Cezar Partenie, Fl. Sion, G. Plastara, Marin Alexandrescu, Aurel Iliescu, P. Poni, Chiriță Vasileseu, C. Gerota, V. Dărăscu, Stelian Popeseu, R. Rosetti, Al. Mustea, M. Possa, Ionescu-Pastion, R. Benișache, Mandrea, Ath. Dumitrescu, G. C. Dragu, Al. Mavrojan, M. Mora, I. S. Codreanu, Gabriel Danielopolu, etc.

La șampanie, d-l Al. Constantinescu, a ridicat primul toast pentru M. S. Regele. Se cuvine, zice d-sa, ca la această masă de juriști, pe ale căror formule se întemeiază tronurile, să închinăm paharul nostru, în primul rând, pentru Suvoranul țării. Asistența acoperă cu aplauze aceste cuvinte și ascultă în picioare imnul regal.

D-l Constantinescu, salută apoi pe serbătorit, făcând elogiul operei sale:

«În jurul tău, ilustre serbătorit, s'au adunat azi toate clasele juridice, profesori, magistrați, avocați, veniți din toate colțurile țării. Ei s'au adunat aci spre a-și manifesta recunoștința și admirațiunea ce păstrează marelui savant, omului de o vastă cultură și de o neîntrecută putere de muncă.

«În omăgiul lor e mărturisirea că munca pe care ai săvârșit-o e un monument neîntrecut și un izvor la care generațiuni întregi se vor adăpa. În toate manifestările, gloriile trec, stingându-se. Nu rămân decit acele nume cari s'au legat de opere nemuritoare, și numele tău e din acestea din urmă. Închin pentru gloria curată pe care o reprezintă eruditul profesor și pentru munca monumentală ce a săvârșit».

D. I. G. Duca, ministrul instrucțiunii publice, zice:

«Ne-am întrunit astăseară aci spre a sărbători munca depusă de d-l Alexandresco, — muncă rodnică și de o viață întreagă.

«E ușor lucru să eulegi merite umblând pe o cale neumblată de alții; mai greu e să eulegi aceste merite mergând pe un drum pe care nenumărați alții îl bătătoresc. Cartea în care e cuprinsă opera d-lui Alexandresco va trăi atâta timp cît va fi o literatură juridică română, ea constituind în acelaș timp o monumentală lucrare de drep și o remarcabilă operă

de erudițiune. În calitatea mea vremelnică de ministru al instrucțiunii publice, mă simt dator, d-le Alexandresco, să-ți aduc omagiile mele, urându-ți viață lungă, pentru cinstea Universității și a neamului».

D-l Athanasiu, rectorul Universității din București, aduce salutul său atât profesorului sărbătorit, cât și Universității din Iași, sora mai mare.

Urmează apoi o serie de cuvântări în ordinea următoare:

D-l I. Th. Burada, în numele facultății juridice din Iași; d-l I. Tanoviceanu, decanul facultății din București; d-l Em. Antonescu, din partea comitetului de inițiativă; d-l V. Tătaru, președinte al Curții din Galați; d-l C. N. Busdugan, consilier al Curții din Iași; d-l Ef. Antonescu, consilier la Curtea de apel din București; d-l Ath. Gheorghiu, decanul baroului din Iași; d-l N. Miteșcu, în numele baroului de Ilfov, care dă citire mai multor telegrame primite dela acei cari au fost împiedicați de a veni, printre cari Mitropolitul Pimen al Moldovei; d-l Matei Cantacuzino, rectorul Universității din Iași; d-l G. Mărzescu, primarul Iașilor; d-l D. Stoenescu, directorul revistei *Pagini juridice* din Craiova, ș. a.

D-l Barbu Păltineanu, vorbește în numele publicului cititor și al avocaților cari se folosesc de volumele d-lui Alexandresco; d-l M. Balș, consilier al Curții din București, salută în termeni elogiosi pe sărbătorit.

Toastul d-lui V. Athanasovici, prim-redactor al revistei *Dreptul*:

*Domnilor miniștrii,
Ilustre Maestru,
Scumpi Comesești,*

«Sunt fericit că, pentru a doua oară, mi se oferă ocaziunea să exprim în mod public admirațiunea ce am pentru marele jurisconsult Dimitrie Alexandresco: întâia oară cu ocazia jubileului de 20 ani al revistei *Curierul judiciar*, și a doua oară astăseară.

«În ziua de 1 Maiu 1910, când sărbătoream *Curierul judiciar*, cei cari am vorbit la acel banchet exprimaam dorința să vedem terminată marea lucrare a învățatului profesor, *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*. Ne-a fost dat de a vedea dorința noastră devenind realitate, și în acest scop ne-am adunat astăseară pentru a sărbători acest mare eveniment.

«Sărbătorind pe autor, nu putem să-l despărțim de profesorul Alexandresco și pe acesta de adnotatorul savant, de criticul nepărtinitor, precum și de avocatul Alexandresco.

«Toate aceste calități întrunite, ne dau caracteristica și complexa personalitate a lui Alexandresco, pe care îl considerăm cu drept cuvânt, ea pe una din gloriile intelectuale ale țării (Aplauze).

«Tratatul lui D. Alexandresco, *Explicațiunea teoretică și practică a codului civil român*, este o lucrare completă, cuprinzând întreaga materie a codului civil, în curent cu toate lucrările ce au apărut în străinătate asupra unei asemenea materii, citând toți autorii cari au scris despre codul civil sau cari au făcut monografiile relative la acest cod, explicând controversalele, arătând starea jurisprudenței străine și române, făcând studiul comparativ al legilor străine, explicând partea specifică a dreptului român, fie din cauza

diferențelor de texte, fie din cauza legiurilor vechi, căutând obârșia lor în vechile și strămoșești datine și tradițiuni.

«Dar, în afară de acestea, găsim în lucrarea lui Alexandresco, observațiunile lui personale asupra reformelor legislative, pe care legiuitorul viitor va trebui să le aibă în vedere pentru reformarea unui cod prea învechit și care va trebui refăcut în multe părți ale lui, pentru e fi pus în concordanță cu nevoile multiple ale Statului modern.

«Partea specifică a *Dreptului civil român* și observațiunile personale de ordin legislativ, arătate în lucrarea lui Alexandresco, au făcut pe unii să zică cu drept cuvânt că, chiar dacă s'ar modifica întregul cod civil — ceea ce ar fi imposibil — cartea lui va rămâne și în viitor (Aplauze).

«Nu putem să nu constatăm cu această ocaziune că lucrarea lui Alexandresco, pe care o citeau unii cu oarecare timiditate înaintea instanțelor judecătorești, a înlocuit azi cu succes pe autorii străini la noi în țară.

«Eră un timp, și văd astăseară înaintea mea reprezentanți ai acelei epoci, când se cită numai *Marcadé* înaintea tribunalelor și Curților, apoi *Demolombe* i-a luat locul și mai târziu *Laurent*, alternând cu *Zubry* și *Rau*, și acum în timpurile recente *Planiol* și *Huc*, cari dispută locul lui *Laurent*.

«Timiditatea cu care se cită *Alexandresco*, azi nu mai există; cine vine la Palatul Justiției cu *Alexandresco*, vine cu un tratat complet, și dacă e mai citează un autor străin în materia codului civil, acesta este un lux inutil (Aplauze).

«Sărbătorind pe Alexandresco, ne aducem aminte că a avut și inamici în lunga lui carieră; este inconvenientul de care nu scapă oamenii mari.

«A avut însă și fericirea ca trăind să vadă cum dânsul a trecut la imortalitate.

«Imoralitatea i-am dat-o noi, i-a dat-o lumea judiciară din țară, i-a dat-o opinia publică, i-a dat-o țara întreagă (Aplauze).

«Azi, când prin munca uriașă care a depus-o în timp de mai bine de 35 ani, a ajuns la culmea gloriei sale, trebuie să-și aducă aminte că primul său articol a apărut în *Dreptul* din 1882, No. 7, intitulat: «Câteva chestiuni controversate asupra art. 1781 și 1788 cod. civil», și de atunci n'a trecut număr în care să nu aibă câte o notă, câte o lucrare. La 1885, a început cartea sa, pe care a termina-o după o muncă desvoltată fără întrerupere, în timp de 30 ani, la 1915.

«Ce exemplu viu pentru generațiunile prezente și viitoare, la ce poate duce munca, când e condusă cu pricepere, cu energie, cu străduință și fără șovăire. (Aplauze).

«Cei tineri, cari s'au consacrat științei dreptului, să-l ia ca exemplu, să meargă pe urmele lui și să fie siguri că vor avea succese.

«La făclia vie a științei nemărginită a lui Alexandresco, s'au luminat generațiuni întregi și se vor lumina și în viitor, chiar atunci când el nu va mai fi, din marea și monumentală lui lucrare (Aplauze).

«Familia judiciară întreagă din țară, profesori, magistrați, avocați, scriitori de drept, se mândresc că există un Alexandresco; iar țara îl consideră și îl consacră ca pe un fiu ales al ei (Aplauze).

«În numele ziarului *Dreptul*, îi exprim admirațiunea și recunoștința noastră pentru largă și fecunda colaborare ce ne-o dă și-i arăt calde și amicale felicitări pentru terminarea valoroasei sale opere.

«Dați-mi voie, d-lor, să ridic paharul meu pentru învățatul profesor și autor D. Alexandresco, să-i urez ani mulți și să ne mai dea și alte lucrări, căci este încă în toată puterea și vigoarea intelectualității sale. Să trăiască! (Aplauze îndelung repetate)».

D-l Stelian Popescu, directorul *Universului*, vorbește din partea presei zilnice. D-l I. Th. Florescu, are o frumoasă improvizațiune alegorică. D-l Dem. Negulescu, analizează opera d-lui Alexandresco, care se distinge prin faptul că numai trei autori sunt cari au putut termina singuri comentarea în întregime a materiilor codului civil. Cei mai mulți cari au început, fie singuri, fie în asociație, au lăsat opera neterminată, pentru a o continua alții. Comentariul d-lui Alexandresco se mai deosebește și prin aceea că d-sa a întrebuințat ambele sisteme de interpretare, atât exegetic, cât și sintetic, ceea ce mărește și mai mult valoarea acestei opere.

D-l Fl. Sion, primul redactor al revistei *Justiția*, dela Iași, a ținut o elocuentă și entusiastă cuvântare. D-l Ionescu-Pastion, judecător în Romanași, și d-l A. Mustea, decanul avocaților din Roman, au citit frumoase versuri ocazionale. D-l Radu Rosetti, o scurtă și foarte aplaudată improvizație.

După aceste cuvântări, vine rândul d-lui D. Alexandresco, profesorul sărbătorit, care se exprimă astfel:

«*Ilustră adunare,*

«Prevăzând de mai înainte, fiindcă omul este dator a se cunoaște pe sine, că, în aceste momente, pe care cineva nu le are de două ori în viața lui, emoțiunea legitimă de care mă simt cuprins, nu-mi va permite să vorbesc, mi-am permis să scriu puținele cuvinte ce aș fi dorit să rostesc.

«În această sărbătoare, pe care n'o consider ca sărbătoarea unui om ci ca sărbătoarea unei idei, a științei, căci oamenii trec iar ideile rămân, țin mai înainte de toate să mulțumesc d-lor miniștri și d-lui președinte al Senatului, și vicepreședinții ai camerei, cari au bine-voit a o onora cu prezența lor.

«Țin apoi să mulțumesc d-lui rector al Universității din București, d-lor profesori ai ambelor Universități, d-lor magistrați și membri ai barourilor din țară, precum și tuturor acelor, din care mulți au venit de departe, spre a participa la această frumoasă festivitate, prin care îmi place a crede, d-lor mei, că nu mă sărbătorii pe mine, ca unul ce nu am nici un merit, afară de acela de a fi măzgălit multe, foarte multe topuri de hirtie, ci voiți a da o pildă și a îmbărbăta și pe alții la muncă.

«S'au pronunțat astăzi în această sală atâtea cuvinte frumoase, atâtea vorbe înălțătoare de către cei mai autorizați reprezentanți ai catedrei, ai magistraturei și ai baroului, în cât îmi este cu neputință să răspund la toate.

«În anul 1870, în timpuri grele, cari reamintese pe acele de astăzi, după ce trecusem bacalaureatul la Sorbona, m'am angajat ca voluntar în legiunea străină «des Amis de la France», sub ordinea generalului belgian «Van der Mer», și am avut satisfacția sufltească de a apăra atunci cu arma în mână pe cea mai generoasă dintre țări, pe glorioasa Franță, unde am copilărit, unde am dobândit cultura, și căreia datorresc ceea ce sunt astăzi.

«Această reamintire de acum 46 ani este scumpă inimei mele, și acelaș lucru l'aș face și astăzi, dacă puterile mi-ar permite-o.

«A venit acum, d-lor, momentul ca să închin acest toast.

«Dați-mi voe să închin paharul meu în sănătatea d-v., d-lor miniștri;

«Beau, deasemenea, în sănătatea reformaturului procedurii noastre civile, C. G. Dissescu, care a seos acum de eurând

un remarcabil volum (Comentarii de drept constituțional, ediția a 3-a);

«Beau în sănătatea unui alt ilustru juriconsult, prezidentul Senatului român, care dela 1876 și până la 1880 (să-mi dea voe să-i aduc și eu aminte de tinerețele sale), a ținut singur revista juridică *Dreptul*, scriind aproape în fiecare număr, timp de patru ani consecutivi;

«Beau în sănătatea savantului rector al Universității din București;

«Beau în sănătatea ilustrului profesor de drept penal, I. Tanoviceanu, care a ilustrat Universitatea din Iași și care, acum de curând, a înavuțit literatura noastră juridică cu trei volume prețioase de drept penal, ce se găsește în mâinile tuturor;

«Beau în sănătatea omului de talent, de inimă și de caracter, Nicolae Fleva;

«Beau în sănătatea savantului economist și profesorului ieșean, Gheorghe Creangă;

«Beau în sănătatea și prosperitatea tinerelor noastre Universități și a profesorilor lor;

«Beau în sănătatea magistraturei noastre, care-și are aci demnii ei reprezentanți;

«Beau în sănătatea revistelor noastre juridice, din cari unele, precum *Dreptul* și *Curierul judiciar* au ajuns de tot bătrâne, și care aduc foloase zilnice lumii noastre juridice;

«Beau în sănătatea barourilor din țară și a reprezentanților lor dela această festivitate;

«Beau în sănătatea presei române;

«Beau, în fine, și închin acest pahar în sănătatea d-v. a tuturor, care cu atâta bună voință mi-ați deschis brațele și care, prin aceasta, mă îndemnați a consacra și restul existenței mele tot muncii».

Cuvântarea d-lui Alexandresco e des intreruptă de aplauze, și când termină i se fac lungi și entusiaste ovațiuni.

În fine, maestrul Dissescu ține următorul toast:

«Nevoit a lucra în tăcere pentru a nu-mi osteni vocea ce a reinviat, dați-mi voe să mulțumesc amicului meu Alexandresco prin glasul colegului Mitescu.

«Alexandresco a băut în sănătatea mea, revizuitorul codului de procedură civilă.

«Nu mă mulțumesc pe vorbe, îi cer fapte; îl rog să facă pentru codul procedurii civile ce a făcut pentru codul civil.

«Când va scorni controversele, eu nu voi repetă cuvintele lui Napoleon, când Toullier i-a adus comentariul codului Napoleon: «Mi-ai omorât codul». Eu îi voi zice: ai asigurat viața codului meu de procedură.

«Opera care o sărbătorim astăseară nu este o doctrină socială sau filozofică bazată pe o unitate de concepție. Este o metodă de expunere științifică făcută pentru înțelegerea raporturilor juridice.

«Nici codul civil nu este altceva. Alexandrescule, ce ai făcut pentru fond fă și pentru formă.

«Reincepe viața ca să fie și mai lungă, așa cum ți-o dorim».

D-l Al. Constantinescu, încheie serbarea prin câteva cuvinte de mulțumire, în mijlocul satisfacțiunei generale, fiecare fiind fericit că a luat parte la acest banchet, în care s'a glorificat munca și știința celui mai fecund autor al nostru din domeniul dreptului.

S. R.